

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

**MAGISTRAT DR.
GABRIELLA VELLA**

Seduta tat-28 ta' Settembru, 2009

Talba Numru. 76/2008

Charles Grech & Co. Ltd. (C-2473)

Vs

**Christopher Grech in his own name and as a director
on behalf of Ice Cream Parlours Limited (C-8601)**

It-Tribunal,

Ra l-Avviz tat-Talba tas-socjetà attrici permezz ta' liema titlob li l-konvenut f'ismu proprio u bhala direttur ghan-nom u in rappresentanza tas-socjetà Ice Cream Parlours Limited jigi kkundannat ihallasha s-somma ta' elf erba' mija wiehed u sebghin Euro u tlieta u hamsin centezmu (€1,471.53) rapprezentanti bilanc Ohux imhallas minn prezz ta' merkanzija lilu mibjugha u konsenjata; bl-ispejjez u bl-imghax legali dekoribbli mis-27 ta' Ottubru 2003, id-data ta' l-ahhar konsenja, kontra l-konvenut proprio et nomine.

Ra r-Risposta tal-konvenut proprio et nomine permezz ta' liema laqa' ghat-talba attrici bis-segwent i eccezzjonijiet: (a) illi t-talba attrici hija infondata fil-fatt u fid-dritt u ghanhda tigi michuda bl-ispejjez kontra s-socjeta' attrici billi l-konvenut proprio et nomine ma huwiex il-legittimu kontradittur stante 35 bhala fatt il-merkanzija *de quo* ma gietx mibjugha lilu; u (b) bla pregudizzju, il-bilanc pretiz huwa mhallas.

Ra x-xhieda moghtija minn Peter Bonello waqt is-seduta tal-21 ta' April 2008, ix-xhieda moghtija minn Conrad Vella waqt is-seduta tat-28 ta' Mejju 2008, waqt is-seduta tal-15 ta' Ottubru 2008 u waqt is-seduta tat-2 ta' Marzu 2009, l-affidavit ta' Joseph Cremona esebit a fol.30 tal-process, ix-xhieda moghtija minn Daniel Keene waqt is-seduta tat-28 ta' Mejju 2008, ix-xhieda moghtija minn Louis Agius u Ralph Leone Ganado waqt is-seduta tat-2 ta' Frar 2009, ix-xhieda moghtija minn Diandra Zammit waqt is-seduta tat-2 ta' Frar 2009 u waqt is-seduta tat-2 ta' Marzu 2009.

Ra l-atti kollha tal-kawza w in partikolari Dok. "PB1" a fol.12 tal-process, Dok. "PB1", Dok. "PB2" u Dok. "PB3" a fol.15 sa' fol.24 tal-process, Dok. "CV2" a fol.31 tal-process, Dok. "DZ1", Dok. "DZ2", Dok. "DZ3", Dok. "DZ4", Dok. "DZ5" a fol.49 sa' fol.55 tal-process.

Sema' t-trattazzjoni tad-difernsuri tal-partijiet u ra li fis-seduta ta' 22 ta' Gunju 2009 il-kawza thalliet ghas-sentenza.

Fatti:

Peter Bonello, Financial Controller tas-socjeta' attrci, xehed illi l-bejgh tal-merkanzija meritu tal-kontestazzjoni gie effettwat lill-hanut Off Shore ta' Ice Cream Parlours Limited. Spiega li din is-socjeta' ghad ghandha bilanc pendenti mas-socjeta' attrici ta' Lm631.73, ekwivalenti ghal Lm1,471.53.

Spiega wkoll illi s-socjeta' attrici qed tfittex lill-konvenut Christopher Grech f'ismu personali ghaliex *awtomatikament meta jaccettaw l-invoice jkunu qed*

*jaccettaw li jaghmlu tajjeb personalment*¹. Fuq domanda tat-Tribunal jekk l-ahhar paragrafu ta' l-*invoice* esebita bhala Dok. "PB1" a fol.12 tal-process qatt giex dibattut mis-socjetà Ice Cream Parlours Limited, Peter Bonello irrisponda li *sa' fejn naf jien le*².

Qabel ma gew intavolati l-proceduri odjerni Peter Bonello ikkomunika ma' Conrad Vella li, skond hu, huwa l-accountant tas-socjetà Ice Cream Parlours Limited, sabiex jigi effettwat il-hlas tas-somma pretiza mis-socjetà attrici. Dana Conrad Vella jidher li talab ftit taz-zmien biex jigi effettwat il-hlas ghaliex kellu *backlog* qawwi. Fil-frattemp is-socjetà attrici baqghet tohrog *statements* kull xahar izda meta baqa' ma sema' xejn Peter Bonello rega' ipprova jikkomunika ma' Conrad Vella izda dan jew ma kienx ikun fuq il-post tax-xoghol meta jcampillu jew inkella kien jitolbu iktar zmien. Meta ghadda certu ammont taz-zmien is-socjetà attrici ghaddiet il-kaz lill-Avukat taghha.

Meta l-Avukat tas-socjetà attrici interpella lis-socjetà Ice Cream Parlours Limited ghall-hlas din gharriktu li l-bilanc mitlub ma kienx dovut. Fid-dawl ta' tali risposta s-socjetà attrici ghamlet *reconciliation* tad-dokumenti ipprezentati lilha mis-socjetà konvenuta mar-*records* taghha izda minn dan l-ezercizzju xorta irrizulta li s-socjetà konvenuta ghad ghandha bilanc pendenti fil-konfront tas-socjetà attrici fl-ammont ta' Lm631.73, ekwivalenti ghal Lm1,471.53.

Is-socjetà attrici esebiet: (a) *r-reconciliation exercise* maghmul minna – Dok. "PB1" a fol.15 sa' 18 tal-process; (b) ittra mibghuta mis-socjetà attrici lis-socjetà konvenuta bi spiegazzjoni ta' ezercizzju li sar – Dok. "PB2" a fol.19 tal-process; u (iii) estratt mill-MFSA li juri illi l-konvenut Christopher Grech huwa direttur tas-socjetà konvenuta – Dok. "PB3" a fol.20 sa' 23 tal-process.

Conrad Vella xehed waqt is-seduta tat-28 ta' Mejju 2008 u beda biex jippreciza li kontra dak dikjarat minn Peter

¹ Xhieda ta' Peter Bonello a fol.10 tal-process.

² *Ibid.*

Bonello, huwa ma huwiex l-accountant tas-socjetà konvenuta izda l-accountant tas-socjetà Keene Catering Services Limited. L-accountant tas-socjetà konvenuta Ice Cream Parlours Limited huwa certu Joseph Cremona.

Conrad Vella spiega illi bejn is-socjetà konvenuta u s-socjetà Keene Catering Services Limited ma hemm ebda konnessjoni u li l-konvenut Christopher Grech ma ghandu x'jaqsam xejn mas-socjetà Keene Catering Services Limited. Id-diretturi ta' Keene Catering Services Limited huma Daniel Keene, Manon Keene u Marie Louise Keene u dawn in-nies ma humiex diretturi fis-socjetà konvenuta Ice Cream Parlours Limited.

Fir-rigward tal-hanut Off Shore, sas-sena 2001 kienet is-socjetà konvenuta li kienet taghmel ix-xiri tas-*supplies* ghall-hanut izda wara s-sena 2001 intlahaq arrangament intern bejn is-socjetà konvenuta u s-socjetà Keene Catering Services Limited fejn din ta' l-ahhar bdiet tiehu hsieb ix-xiri tas-*supplies* ghall-hanut filwaqt li s-socjetà konvenuta bdiet tiehu hsieb biss l-operazzjoni ta' l-istess hanut. Conrad Vella qal illi l-ordnijiet meritu tal-kontestazzjoni kollha saru mis-socjetà Keene Catering Services Limited u ghalhekk huma responsabilità taghha.

Ix-xhud iddikjara li hu ma kienx induna li l-*invoices* li kienet qed tohrog is-socjetà attrici wara s-sena 2001 kienu ghadhom qed jinhargu fuq is-socjetà konvenuta. Meta induna b'dan informa lill-Avukat tas-socjetà attrici permezz ta' ittra datata 6 ta' Awissu 2007. B'din l-ittra Conrad Vella informa lill-Avukat tas-socjetà attrici li r-relazzjoni fir-rigward tal-hlas pretiz mis-socjetà attrici kienet bejn is-socjetà Keene Catering Services Limited u s-socjetà attrici u mhux mas-socjetà konvenuta u dana billi *il-purchases kollha kienu responsabilità ta' Keene Catering Services Limited u fil-fatt kien cempilli l-accountant ta' Ice Cream Parlours Limited u qalli din taghkom mhux taghna u jien infurmajtu li kont naf³*.

³ Xhieda ta' Conrad Vella a fol.27 tal-process.

Dwar din ir-relazzjoni bejn is-socjetà konvenuta u s-socjetà Keene Catering Services Limited, Conrad Vella xehed illi dan il-fatt kien ingieb a konjizzjoni tas-socjetà attrici diversi drabi izda dan verbalment u mhux bil-miktub. Kien addirttura informa lis-*salesman* tas-socjetà attrici, certu Ralph, li jidher però illi qallu biex ma jaghtix kaz. Madanakollu fir-rigward ta' l-*invoices* meritu ta' dawn il-proceduri qabel l-ittra ta' Awissu 2007 Conrad Vella qatt ma qal xejn dwar il-fatt li dawn kienu qed jigu indirizzati lis-socjetà zbaljata.

Conrad Vella kkonferma li ghalkemm l-*invoices* kienu qed johorgu fuq is-socjetà konvenuta Ice Cream Parlours Limited, is-socjetà Keene Catering Services Limited kienet taqbad u thallashom hi. L-*invoices* kienu jintbaghtu mis-socjetà attrici fil-hanut Off Shore u Daniel Keene, illi kien jahdem hemm, kien jghaddihom lill-head office tas-socjetà Keene Catering Services Limited biex jithallsu.

Il-hlasijiet lis-socjetà attrici kienu jsiru minn Conrad Vella ghan-nom ta' Keene Catering Services Limited izda ma rnexxilux jottjeni kopja tac-*cheques* relattivi mill-Bank minhabba t-trapass taz-zmien. Baqghu jinxtraw *supplies* minghand is-socjetà attrici sa' bejn l-2003 u l-2004 ghaliex f'dak l-istess zmien ma baqghux jfornu ruhhom minghand is-socjetà attrici u skond il-kotba tas-socjetà Keene Catering Services Limited kollox kien imhallas.

In effetti fir-rigward tal-hlas pretiz mis-socjetà attrici Conrad Vella kien informa lil Louis Agius li sa' fejn kien jaf hu l-ammont kien imhallas kollu u in sostenn ta' dan baghtlu d-dokumentazzjoni li kellu. Xi zmien wara kien kellmu Peter Bonello li staqsih kif ser jibqghu u hu qallu li da parte tieghu kien baghtlu kollox. Jidher li wara din il-konversazzjoni ma sema' xejn iktar minghand is-socjetà attrici. Conrad Vella sahaq li *jiena nghid illi Keene m'ghandha taghti xejn ghax kollox imhallas però jekk hemm xi bilanc huwa dovut minn Keene u mhux minn Ice Cream Parlours Limited*⁴.

⁴ *Ibid.*

Conrad Vella xehed ukoll li erba' mill-*invoices* li taghhom kienet qed tippretendi hlas is-socjetà attrici ma kienux jirrizultaw la fir-*records* tas-socjetà Keene Catering Services Limited u lanqas tas-socjetà konvenuta. Dawn huma l-*invoice* nru. 3343 datata 20 ta' Awissu 2002 ghall-valur ta' Lm111.31, l-*invoice* nru. 13268 datata 2 ta' April 2003 ghall-valur ta' Lm110.62, l-*invoice* nru. 298082 datata 20 ta' Mejju 2002 ghall-valur ta' Lm47.26 u l-*invoice* nru. 298685 datata 10 ta' Gunju 2002 ghall-valur ta' Lm94.82. Huwa kompla jghid li hlief ghal dawn l-erba' *invoices* kwalunkwe ammont dovut lis-socjetà attrici huwa lilha dovut mis-socjetà Keene Catering Services Limited.

Conrad Vella xehed illi l-VAT number li jinsab indikat fuq l-*invoices* mahruga mis-socjetà attrici ma huwiex il-VAT number tas-socjetà Keene Catering Services Limited izda x'aktarx huwa l-VAT number tas-socjetà konvenuta. F'dan il-kaz ukoll ma kienx induna li l-VAT number indikat fuq l-*invoices* ma kienx il-VAT number tas-socjetà Keene Catering Services Limited.

Joseph Cremona xehed bil-procedura ta' l-affidavit, liema affidavit gie ipprezentat minn Conrad Vella bhala Dok. "CV1" waqt is-seduta tat-28 ta' Mejju 2008⁵. Huwa ddikjara li jiena l-accountant/financial controller tas-socjetà *Ice Cream Parlours Limited C-8601*. Nikkonferma illi s-socjetà *Ice Cream Parlours Limited* qatt ma ghamlet l-ebda ordni minghand is-socjetà *Charles Grech & Company Limited*, u ghalhekk ma tezisti ebda relazzjoni bejn dawn is-socjetajiet. L-ordnijiet kollha li kienu jigu kkonsenjati minn *Charles Grech & Company Limited* fil-hanut "Offshore" f'tas-Sliema kienu jsiru minn u ghan-nom tas-socjetà Keene Catering Services Limited.

Daniel Keene xehed illi *I am a director of Keene Catering Services Limited. It was I who had done the orders made from Charles Grech & Co Limited in this respect of the shop named Offshore. The orders were done on behalf of Keene Catering Services Limited. The invoices were issued on behalf of Ice Cream Parlours Limited and*

⁵ Fol.30 tal-process.

therefore they were issued incorrectly. I had informed the representatives of Charles Grech & Co Limited about this discrepancy and I had spoken to someone Lino Agius who is the person who used to place the orders and then we stopped using them and nothing was done about it. When the goods were delivered we used to just sign the delivery note. We did not qualify the signature but we used to inform them that this had been in the name of Keene. We never wrote a letter to this effect though.

Louis Agius, sales manager mas-socjetà attrici, xehed illi f'xi zmien qabel ma gew intavolati dawn il-proceduri fil-konfront tal-konvenut proprio et nomine huwa kien kellem lill-accountant li jismu Colin [x'aktarx qed jirreferi ghal Conrad Vella in quanto dan ta' l-ahhar ikkonferma li Louis Agius kien kellmu] u gharrfu li ma kienux qed isiru hlasijiet verso bilanc li kien ghadu pendenti. Conrad Vella kien infurmah li kellu certu ammont ta' *backlog* u talbu biex jibghatlu *transaction history*. Louis Agius ghamel hekk izda dan Vella baqa' ma kellmux u ghalhekk l-affari waqfet hemm. Ix-xhud iddikjara li hu qatt ma rcieva ebda ilment minghand dan l-accountant li l-*invoices* kienu qed jigu indirizzati b'mod hazin.

Agius xehed illi huwa jkun jaf il-post bl-isem tal-hanut u ma jkunx jaf effettivamente ta' min hu l-hanut u minn min huwa gestit. Qal ukoll li ma kienx jaf li Conrad Vella ma kienx l-accountant tas-socjetà konvenuta izda kien l-accountant tas-socjetà Keene Catering Services Limited ghaliex lilu din l-informazzjoni ma tahieliu hadd.

Ralph Leone Ganado, salesman mas-socjetà attrici, xehed illi huwa qatt ma biegh *supplies* lill-hanut Off Shore ghar-raguni li dan ma jaqax fl-area tal-hwienet li hu responsabbli minnhom hu. Ghalkemm f'xi zmien minhabba *segmentation* gdida li saret mis-socjetà attrici dan Ralph Leone Ganado gie responsabbli mill-hwienet u bars ta' tas-Sliema, b'hekk teknikament anke mill-hanut Off Shore, huwa xorta wahda qatt ma biegh xejn lil dan il-hanut ghaliex f'dak iz-zmien is-socjetà attrici ma baqghatx tforni *supplies* lil dan il-hanut minhabba *outstanding payments* li kien hemm.

*Ix-xhud spiega li jista' jkun illi s-salesman ta' qabli kien mar però jiena nghid li naf huwa illi bejgh li dan il-hanut ma jistgax isirlu. Ma hemm ebda salesman iehor ma' Charels Grech Limited li jismu Ralph⁶. Huwa cahad li Conrad Vella kien infurmah dwar il-fatt li l-invoices tas-socjetà attrici kienu qed jinhargu hazin u afferma wkoll li l-unici persuni li jaf li jisimhom Conrad Vella huma wiehed jahdem mal-Footloose u l-iehor jahdem mal-Paparazzi. Fuq suggeriment li Conrad Vella li jahdem mal-Paparazzi huwa l-istess Conrad Vella li xehed f'dawn il-proceduri, Ralph Leone Ganado irrisponda: *nghid illi dan ghalija hija informazzjoni gdida, jekk inhu hekk sirt naf biha l-ewwel darba llum. Jekk dan Conrad Vella li qed jissem mili issa huwa l-istess Conrad Vella li semmejt qabel jiena, rrid nippreciza li ili madwar tmien, disa' jew ghaxar snin ma narah. Nghid illi ili dan iz-zmien kollu wkoll ma nkellmu. Jiena lil dan Conrad Vella dejjem kellimtu wicc imb' wicc u qatt ma kellimtu fuq it-telephone. Jiena m'hinix cert jekk Charles Grech Company Limited tbieghx lil Paparazzi. Jiena nghid illi jiena personali bieghajt l-ahhar hemmhekk xi ghaxar snin ilu. L-area tieghi tibda minn Paceville u mela allura San Giljan ma jaqax tahti. Lil tal-Paparazzi fi zmien meta kont inbieghilhom jiena, ghalija l-owner kienet certa persuna jisimha Marie Louise. Qed jigi suggerit lili li din jisimha fil-fatt Marie Louise Keene u jiena nghid illi dan fil-fatt ma nafux⁷.**

Diandra Zammit, illi tahdem fis-section tal-credit control tas-socjetà attrici, xehdet illi l-invoices li ghandhom x'jaqsmu mal-proceduri odjerni lkoll inhargu fuq is-socjetà konvenuta Ice Cream Parlours Limited care of Offshore. Minn ricerka li ghamlet irrizulta li l-VAT number 11572629 li minn dejjem kien jigi indikat fuq il-fatturi mahruqa mis-socjetà attrici huwa l-VAT number tas-socjetà konvenuta⁸.

Din ix-xhud ma kenitx f'posizzjoni tghid minn kien jeffettwa l-hlasijiet ta' l-invoices mahruqa f'isem is-socjetà konvenuta ghaliex is-socjetà attrici bdiet izzomm scanned

⁶ Xhieda ta' Ralph Leone Ganado a fol.45 tal-process.

⁷ Xhiex ta' Ralph Leone Ganado a fol. 45 u 46 tal-process.

⁸ Dok. "DZ5" a fol.53 sa' 55 tal-process.

copy *tas-cheques* li tircievi biss b'effet mill-2003 izda ikkonfermat li l-account mas-socjetà attrici huwa intestat Off Shore c/o Ice-Cream Parlour u allura ghalha l-hlasijiet kienu jsiru minn Off Shore.

Konsiderazzjonijiet:

Mill-provi prodotti u in partikolari mix-xhieda ta' Conrad Vella rrizulta li sas-sena 2001 ix-xiri ta' *supplies* minghand is-socjetà attrici ghall-hanut Off Shore kien isir mis-socjetà konvenuta Ice Cream Parlours Limited u sa' dak iz-zmien kienet hi responsabbli ghall-hlas. Jidher però li wara s-sena 2001 ntlahaq ftehim bejn is-socjetà konvenuta u s-socjetà Keene Catering Services Limited fejn kienet is-socjetà Keene Catering Services Limited li bdiet tiehu hsieb ix-xiri tas-*supplies* minghand is-socjetà attrici ghall-hanut Off Shore filwaqt li s-socjetà konvenuta kienet responsabbli biss mill-operazzjoni tal-hanut. Ghalhekk mis-sena 2001 'l quddiem u sakemm ma baqghux jinxtraw iktar *supplies* minghand is-socjetà attrici ghall-habta ta' l-2003 u l-2004, kienet is-socjetà Keene Catering Services Limited li kienet responsabbli ghall-hlas lis-socjetà attrici u jidher li l-hlasijiet effettivament kienu jigu effettwati minnha ghalkemm l-*invoices* kienu johorgu f'isem is-socjetà konvenuta.

Essenzjalment skond il-konvenut proprio et nomine mis-sena 2001 sas-sena 2003/2004 id-debituri tas-socjetà attrici ma baqghux iktar is-socjetà konvenuta u hu f'ismu personali izda, kienet is-socjetà Keene Catering Services Limited.

Huwa evidenti ghalhekk li dak li jallega l-konvenut proprio et nomine hija n-novazzjoni *ex parte debitoris* kontemplata fl-Artikolu 1179(b) tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta.

L-imsemmi artikolu tal-Ligi jipprovdi li *hemm novazzjoni ... meta debitor gdid jigi mqieghed flok il-qadim, illi jigi mehlus mill-kreditur*. Ai termini ta' l-1180(2) tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta n-novazzjoni ma hijiex presunta, l-intenzjoni li ssir ghandha tidher bic-car. Fis-sentenza "Tirchett v. Apap" deciza mill-Qorti ta' l-Appell fil-15 ta'

Gunju 1917 inghad illi *la novazione di stretto diritto non si presume, ma deve risultare chiaramente; tutta via la legge non esige solennità di parole, purchè la volontà di novare apparisca dal fatto o dal detto delle parti.*

Minn dan jirrizulta ghalhekk li sabiex ikun hemm novazzjoni *ex parte debitoris* kif pretiz mill-konvenut proprio et nomine, jehtieg li l-intenzjoni li jkun hemm tali novazzjoni tirrizulta mhux biss fid-debitur il-qadim – il-konvenut proprio et nomine – u fid-debitur il-gdid – is-socjetà Keene Catering Services Limited – izda wkoll fil-kreditur – is-socjetà attrici.

Conrad Vella, ix-xhud principali tal-konvenut proprio et nomine, xehed illi s-socjetà attrici giet diversi drabi infurmata verbalment bl-arrangement li kien hemm bejn is-socjetà konvenuta u s-socjetà Keene Catering Services Limited u dwar il-fatt li r-responsabilità ghall-hlasijiet lis-socjetà attrici kienet ta' Keene Catering Services Limited. Madanakollu, fil-fehma tat-Tribunal l-intenzjoni tas-socjetà attrici li ssehh novazzjoni *ex parte debitoris* ma tistghax tirrizulta mis-sempliċi fatt li setghet giet infurmata b'dan l-arrangement mis-socjetajiet l-oħra.

Sabiex effettivament tirrizulta tali intenzjoni jehtieg li jigi ppruvat b'mod konkret u sodisfacenti li s-socjetà attrici accettat lis-socjetà Keene Catering Services Limited bhala d-debitur gdid taghha u rrilaxxjat lill-konvenut proprio et nomine mill-obbligi tieghu fil-konfront taghha. Hija din il-prova li kienet tinkombi fuq il-konvenut proprio et nomine; prova però li ma rnexxilux jaghmel.

Mill-provi prodotti bl-ebda mod ma rrizultat l-accettazzjoni tas-socjetà attrici ghall-arrangement bejn is-socjetà konvenuta u s-socjetà Keene Catering Services Limited fejn din ta' l-aħhar assumiet fuqha nnifisha l-obbligu tal-hlasijiet lis-socjetà attrici.

Ir-rapprezentanti u impjegati tas-socjetà attrici mhux biss cahdu li qatt kien hemm accettazzjoni ta' tali trasferiment ta' responsabilitajiet u konsegwenti obligazzjonijiet bejn is-socjetà konvenuta u s-socjetà Keene Catering Services

Limited, talli addirittura qalu li qatt qabel l-ittra tas-6 ta' Awissu 2007 ma kienu gew infurmati b'dan il-fatt. In oltre tul is-snin is-socjetà attrici dejjem baqghet tohrog l-*invoices* u *statements of account* fuq is-socjetà konvenuta u mhux fuq is-socjetà Keene Catering Services Limited.

Applikati dawn il-fatti ghall-principji li n-novazzjoni ma hi qatt prezunta u l-*animus novandi* jrid jirrizulta b'mod car u univoku u li fid-dubju n-novazzjoni ghandha tkun eskluza⁹, necessarjament jirrizulta li ma sehhet ebda novazzjoni bejn is-socjetà attrici, il-konvenut proprio et nominee u s-socjetà Keene Catering Services Limited.

Ghalkemm Conrad Vella xehed illi l-pagamenti ta' l-*invoices* mahruga mis-socjetà attrici kienu jigu effettwati mis-socjetà Keene Catering Services Limited, dan il-fatt wahdu ma huwiex bizzejjed biex johloq fis-socjetà attrici l-*animus novandi*.

Apparti l-fatt li Conrad Vella ma rnexxilux jipprova b'mod sodisfacenti l-affermazzjoni li pagamenti effettwati mis-socjetà Keene Catering Services Limited gew accettati mis-socjetà attrici, jigi osservat li a tenur ta' l-Artikolu 1149(1) tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta l-*kreditur ma jistax jirrifjuta hlas li toffri lilu terza persuna, jekk il-hlas ikun ta' vantagg ghad-debitur* u ghalhekk is-socjetà attrici kienet fl-impossibilità legali li ma taccettax tali hlasijiet kemm-il darba gew offerti u b'hekk ma jistghax jinghad li tali accettazzjoni tekwalivali ghal manifestazzjoni ta' l-*animus novandi* da parte taghha.

Sitwazzjonijiet simili ghal dik odjerna gew trattati fis-sentenzi fl-ismijiet “Carmelo Farrugia v. Annetta Galea” deciza mill-Qorti tal-Kummerc fil-11 ta' Gunju 1959¹⁰ u “Franco Busuttil noe v. Anthony Mallia” deciza mill-Qorti tal-Kummerc fil-25 ta' Marzu 1993¹¹ u f'entrambe l-kazijiet

⁹ Bongailas v. Deguara, deciza mill-Qorti tal-Kummerc fit-18 ta' Marzu 1998, Abela v. Abela, deciza mill-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fil-5 ta' Marzu 2003 u Vincent Buhagiar noe v. Dr. Noel Arrigo noe et noe, Citaz. Nru. 679/92TM deciza fid-9 ta' Ottubru 2003.

¹⁰ Kollezjoni ta' Decizjonijiet tal-Qrati Superuri ta' Malta – Volum XLIII – iii – 858.

¹¹ Kollezjoni ta' Decizjonijiet tal-Qrati Superjuri ta' Malta – Volum LXXVII – iv-257.

il-Qorti tal-Kummerc waslet il-konkluzzjoni li l-accettazzjoni da parte tal-kreditur ta' pagament effettwat minn terz ma tikkostitwixxix il-prova ta' l-*animus novandi* fil-kreditur.

Ghaldaqstant ghal dawn ir-ragunijiet l-ewwel eccezzjoni sollevata mill-konvenut proprio et nomine ghandha tigi michuda.

Bit-tieni eccezzjoni tieghu l-konvenut proprio et nomine jikkontendi li t-talba attrici ghandha fi kwalunkwe kaz tigi michuda ghaliex il-bilanc pretiz huwa mhallas.

Il-principji guridici dwar il-provi mehtiega f'azzjonijiet ta' kreditu huma li l-kreditur attur irid jipprova b'mod adegwat l-allegazzjoni centrali tieghu li l-konvenut huwa d-debitur tieghu fl-ammont minnu pretiz. Sakemm il-kreditur attur ma jaghmilx din il-prova l-konvenut jibqa' assisstit mill-principju li l-piz tal-prova huwa l-ewwel mixhut fuq il-kreditur attur. Jekk però l-kreditur jirnexxielu imqar *prima facie* jistabilixxi l-pretensjoni tieghu, allura l-piz tal-prova jinqaleb fuq il-konvenut li, fil-kaz in ezami, qed jinvoka l-pagament.

Dawn il-principji gew enuncjati fis-sentenza fl-ismijiet **Joseph Camilleri v. Emanuel Calleja**, Appell Civili Nru. 554/00 deciza mill-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fl-20 ta' Jannar 2003.

Fil-precitata sentenza hemm enuncjat ukoll il-principju li l-konvenut li jallega l-pagament u li jrid jghaddi biex jipprova din l-allegazzjoni tieghu ma ghandux ghalfejn necessarjament jipproduci ricevuti; provi ohra konvincenti jibbastaw skond ic-cirkostanzi u l-fatti tal-kaz li jkun, kif emergenti mir-rizultanzi processwali.

Fil-fehma tat-Tribunal is-socjeta' attrici rnexxielha tistabilixxi li l-konvenut proprio et nomine huwa debitur taghha fis-somma minnha pretiza ta' €1,471.53 u dana permezz tar-*reconciliation exercise* maghmul bejn id-dokumenti moghtija lilha minn Conrad Vella u r-*records* taghha stess. Ir-rizultat ta' dan ir-*reconciliation exercise*

gie spiegat fid-dokumenti esebiti fl-atti ta' din il-kawza mill-istess socjetà attrici bhala Dok. "PB1" u Dok. "PB2" a fol. 15 sa' 19 tal-process.

Filwaqt li s-socjetà attrici rnexxielha tipprova li l-konvenut proprio et nomine huwa debitor taghha fis-somma minnha pretiza, l-istess konvenut proprio et nomine però ma rnexxilux jipprova li tali ammont illum jinsab imhallas.

Conrad Vella, ix-xhud principali tal-konvenut proprio et nomine jikkontendi li l-ammont pretiz mis-socjetà attrici jinsab kollu imhallas izda fl-istess hin isostni li jekk hemm xi bilanc pendenti dan huwa dovut mis-socjetà Kenne Catering Services Limited u mhux mill-konvenut proprio et nomine.

Waqt is-seduta tat-28 ta' Mejju 2008 Vella xehed *jiena nghid illi Keene m'ghandha taghti xejn ghax kollox imhallas però jekk hemm xi bilanc huwa dovut minn Keene u mhux minn Ice Crea Parlours Limited¹²*, waqt is-seduta tal-15 ta' Ottubru 2008 rega' tenna *jekk hemm xi ammont dovut dan huwa dovut minn Keene Catering Services Limited¹³* u fis-seduta tat-2 ta' Marzu 2009 rega qal *jiena nghid illi jekk hemm ammont dovut fuq dawn l-invoices, dan huwa dovut minn Keene Catering Services Limited¹⁴*.

Il-kwistjoni dwar l-identità tad-debitor tas-socjetà attrici già giet trattata u ghalhekk minn din l-affermazzjoni ta' Conrad Vella tonqos li tigi trattata l-import guridiku taghha fil-kuntest ta' l-eccezzjoni tal-pagament.

Ma hemm ebda dubju li f'dak li jghid Conrad Vella hemm kontradizzjoni: f'nifs wiehed jghid li l-bilanc pretiz mis-socjetà attrici jinsab imhallas izda jekk hemm bilanc pendenti dan huwa dovut mis-socjetà Kenne Catering Services Limited. Fil-fehma tat-Tribunal din il-kontradizzjoni serjament timpingi fuq il-prova tal-pagament li l-konvenut proprio et nomine huwa obligat li jaghmel. In effetti din il-kontradizzjoni ixxejjen ghal kollox

¹² Fol.27 tal-process.

¹³ Fol. 36 tal-process.

¹⁴ Fol.61 tal-process.

I-affermazzjoni tal-konvenut proprio et nomine li l-bilanc pretiz jinsab kollu imhallas.

Conrad Vella jpoggi fid-dubju wkoll l-ezigibilità ta' erba' mill-*invoices* li taghhom is-socjetà attrici tippretendi l-hlas. Dawn huma l-*invoice* nru. 3343 datata 20 ta' Awissu 2002 ghall-valur ta' Lm111.31, l-*invoice* nru. 13268 datata 2 ta' April 2003 ghall-valur ta' Lm110.62, l-*invoice* nru. 298082 datata 20 ta' Mejju 2002 ghall-valur ta' Lm47.26 u l-*invoice* nru. 298685 datata 10 ta' Gunju 2002 ghall-valur ta' Lm94.82. Huwa jikkontendi li dawn l-*invoices* la jirrizultaw fir-*records* tas-socjetà konvenuta u lanqas fir-*records* tas-socjetà Keene Catering Services Limited.

Is-socjetà attrici però esebiet dawn l-*invoices* - Dok. "DZ1" sa' "DZ4" a fol.49 ta' 52 tal-process – u minnhom jirrizulta b'mod car li inhargu f' isem is-socjetà konvenuta u gew debitament iffirmati minn min kien ircieva s-*supplies* hemm imsemmija.

B'hekk is-socjetà attrici rnexxielha tipprova b'mod sodisfacenti l-ezistenza u ezigibilità ta' dawn l-*invoices*.

Ghaldaqstant ghal dawn ir-ragunijiet it-tieni eccezzjoni sollevata mill-konvenut proprio et nomine ghandha tigi michuda in quanto l-pagament minnu allegat ma jirrizultax sodisfacentement ippruvat.

Ghal dawn ir-ragunijiet it-Tribunal jaqta' u jiddeciedi billi filwaqt li jichad l-eccezzjonijiet kollha sollevati mill-konvenut proprio et nomine, jilqa' t-talba attrici u jikkundanna lill-konvenut proprio et nomine ihallasha s-somma ta' elf erba' mija wiehed u sebghin Euro u tlieta u hamsin centezmu (€1,471.53) bl-imghax legali dekoribbli mis-27 ta' Ottubru 2003 sad-data ta' l-effettiv pagament. L-ispejjez ta' dawn il-proceduri jibqghu a karigu tal-konvenut proprio et nomine.

Kopja Informali ta' Sentenza

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----